

господарювання, ринок криптовалют діє централізовано і принципово не може бути підпорядкований якомусь конкретному органу;

5) владні органи відмовляються визнавати крипто валюту як власне валюту через те, що, по суті, їхня вартість не підкріплена ні вартістю золота, ні товарною масою.

Незважаючи на всі різні думки стосовно криптовалют, варто визнати, що їх поява на світовому фінансовому ринку є феноменом, який у теорії може докорінно змінити наявну в світі фінансову систему. Саме тому уряди країн не поспішають давати дозвіл на масове впровадження криптовалют на своїх територіях, оскільки альтернатива наявній фінансовій системі може змінити силу впливу центральних органів на управління фінансовими процесами. Такі ІТ технології, як цифрова валюта, зрештою прийдуть в Україну і стануть способом взаєморозрахунків для більшості громадян. При відповідному їх вдосконаленні, законодавчому регулюванні та створенні інфраструктури ця технологія займе вагоме місце в повсякденному житті населення України.

Отже, для оптимального розвитку криптовалют необхідно здійснити інституційні та промозаходи, співпрацювати з міжнародними організаціями, створити ІТ-школу для систематизації знань із технічного складника криптовалют, методів захисту.

Література:

1. Лист НБУ № 29-208/7288908.12.2014 щодо віднесення операцій з «віртуальною валютою/криптовалютою «Біткоїн» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v2889500-14>
2. Офіційний сайт Біткоїн-статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://coin.dance/stats>
3. Стратегія Національного банку України «Cashlesseconomy» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/>
4. Базилевич В.Д. Філософія економіки. Історія: монографія / В.Д. Базилевич, В.В. Ільїн. – К.: Знання, 2011. – 1198 с.
5. Голубнича Г.П. Financial Reporting and Source Documents of Ukrainian Enterprises when Applying the IFRS / Т.Г. Мельник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2013. – № 9 (150). – С. 29-346. Криптовалюта: що це таке і які перспективи її поширення – думка експертів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://groshiv-kredit.org.ua/kryptovalyuta-scho-tse-t..>
7. <https://www.rbc.ua/ukr/news/kurs-bitkoina-vyros-10-tysyach-dollarov-monetu-1518699391.html>

Кінах І.І.

Фінанси, 4 курс

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри банківської справи

Чуб Павло Михайлович

КРИПТОВАЛЮТА – ЗАГРОЗА ЧИ ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки фінансовий стан суб'єктів господарювання залежить від їх рівня фінансової грамотності – обізнаності у грошово-кредитній політиці, вміння управляти власними грошовим потоками, акумулювати кредитні ресурси та розуміння нововведень у світі банківських послуг, продуктів та ресурсів.

Якщо розглянути дане питання на макроекономічному рівні, більш глобально, то можемо простежити, що на сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні, у процесі інтеграції в світові системи потребує зміцнення грошово-кредитна система, підвищення ефективності використання інструментів монетарної політики задля подальшого розвитку та стабілізації економіки. Оскільки більшість пріоритетних питань в Україні зосереджені саме на вирішенні проблем у сфері фінансів, це зумовлює значну актуальність дослідження новітніх платіжних систем, сучасних форм грошей та появу нових засобів платежу, до яких відносять криптовалюту, та які ще не знайшли свого остаточного визначення, як гроші, актив чи капітал.

Сьогодні ми все більше чуємо про нову революцію після Інтернету – це блокчейн, криптовалюта. Проте існує дуже багато запитань до їх використання та функціонування. У результат того, що немає чіткого визначення поняття «криптовалюта», що зумовлено відсутністю законодавчого врегулювання у даній сфері, не можна конкретно сформулювати та визначити загрози і перспективи від її використання та масштабного поширення.

Якщо розглянути форми грошей, які змінювалися протягом історичного розвитку, можна виділити монети, паперові, кредитні, депозитні та електронні гроші. Постає питання куди відносити криптовалюту і чи загалом її можна класифікувати як гроші, як валюту, як платіжний інструмент чи як актив?

Криптовалюту не можна визначити як гроші згідно з українським законодавством, оскільки вона не існує у формі банкнот, монет, записів на рахунках у банках.

Криптовалюта не може бути визнана як валюта, оскільки не має прив'язки до жодної з грошової одиниці інших країн.

Оскільки криптовалюта не випускається банком і не є грошовим зобов'язанням певної особи, вона не може трактуватися як електронні гроші.

Якщо розглянути визначення «грошового сурогату» у Законі України «Про Національний банк України», ми не можемо віднести криптовалюту і до грошового сурогату, оскільки відсутній емітент, відсутні ознаки документа у паперовій формі і відсутня конкретна мета випуску[4].

Отже, криптовалюта – це особливий електронний платіжний засіб, курс якого підтримується тільки попитом і пропозицією [2]. Основною відмінністю криптовалюти від звичайних грошей перш за все є те, що вона не має центрального емітента та контролера (тобто певного державного органу, який здійснює регулювання її обігу, встановлення курсу).

Якщо говорити про переваги криптовалюти як платіжного засобу, то можна виділити наступне:

- 1) криптовалюта повністю децентралізована, тобто не має центрального органу, який здійснює управління над нею. Курс встановлюється відповідно до попиту та пропозиції;
- 2) відсутня комісія при здійсненні операцій;
- 3) відсутня можливість підробки, оскільки в кожній одиниці криптовалюти закладено унікальний код;
- 4) уникнення затрат часу на здійснення операцій;
- 5) операції здійснюються без посередників, на пряму від користувача;
- 6) криптовалюта має обмежену масу випуску, тобто зменшує ризик виникнення інфляції [3].

Попри переваги криптовалюті притаманні певні негативні ознаки. Операції з криптовалютою є повністю анонімними, тобто не можливо прослідкувати хто здійснює трансакції. Це дає можливість фінансувати злочинні операції [5].

Як перевагою, так і недоліком можемо вважати те, що криптовалюта має еластичний курс, який може дуже значно змінюватися. Якщо проаналізувати курс біткоїна, то можемо простежити надзвичайно різкі коливання, які зумовлені лише зміною попиту та пропозиції на криптовалюту. З наведеної нижче таблиці можемо прослідкувати, що за останні 5 років курс біткоїна зріс у 438,5 раз [1].

Таблиця 1

Динаміка курсу біткоїна до USD

Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Курс	13	1205	961	460	972	5700

Також виникає питання щодо законодавчого урегулювання криптовалюти, оскільки різні країни по різному трактують дану технологію і не має єдиного вірного погляду.

Наприклад, у Німеччині Федеральне управління фінансового нагляду класифікує криптовалюту, як віртуальну валюту і саме як фінансовий інструмент. Відповідно до законодавства Німеччини віртуальні гроші є формою «приватних грошей», які підлягають оподаткуванню, та для створення і використання яких не потребуються жодні дозволи [6].

У Норвегії з лютого 2017 року уряд стягує ПДВ з купівлі або продажу біткоїнів.

У Данії криптовалюта не підлягає поточному фінансовому регулюванню [7].

Управління з фінансового регулювання і контролю не визнає криптовалюту грошима, валютою чи навіть цифровою валютою, тому жодним чином не регулюється фінансовим законодавством Великобританії [8].

У США в окремих штатах таких (Каліфорнія) на законодавчому рівні дозволено використовувати криптовалюту ще з початку 2015 року. У Японії даний закон було прийнято у травні 2016 року.

Україна одна з найактивніших країн щодо використання криптовалют. Можливо, це зумовлено саме тим, що не прийнято ніякого закону, який би

обмежував і контролював операції з криптовалютою або ж анонімністю платежів, що дозволяє приховати рух коштів.

Отже, криптовалюта на сьогоднішній день є одним з найбільш перспективних та новітніх інструментів фінансової системи, який не піддається впливу людини, а діє лише згідно з прописаного коду. Щоб дана технологія не перетворилася на фінансову піраміду чи загрозу світовій економіці необхідно врегулювати її діяльність на законодавчому рівні та захистити користувачів від ризиків, пов'язаних з її використанням.

Найбільш доцільним вважаємо, визначити криптовалюту як актив, а не як одну з форм грошей, оскільки немає центрального емітента. Задля того, щоб зменшити ризик фінансування злочинних операцій, необхідно запровадити ліцензування криптовалютних бірж, які будуть ідентифікувати учасників. Прописавши всі аспекти функціонування та використання криптовалюти, її належне регулювання допоможуть зменшити всі ризики та загрози її використання у різних сферах.

Література:

1. Динамика курса доллара США к Биткоин (USD/BTC): <https://finstat.info>
2. Поливка Н. М. Криптовалюти і «різноманітні біткоіни» / Н.М. Поливка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo_telekomunikaciyi/kriptovalyuti-i-riznomanitni-bitkoini.html
3. Система біткоін: плюси і мінуси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://invest-program.com.ua/tag/bitcoin/>. 11. Шевченко Л.В.
4. Спільна заява фінансових регуляторів щодо статусу криптовалют в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=59735329
5. Темная сторона биткоина: чем опасны криптовалюты? / Л.В. Шевченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ubr.ua/ukraine-and-world/technology/temnaia-storona-bitkoina-chem-opasny-kriptovaluty-357155>.
6. Gesetz über das Kreditwesen (Kreditwesengesetz - KWG) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.gesetze-im-internet.de/kredwg/_1.html
7. Finanstilsynet [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.finanstilsynet.dk/>.
8. Financial Conduct Authority [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.fca.org.uk/>.

Ключенко А.Р.

«Фінанси і кредит», 3 курс

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри банківської справи

Білошапка В.С.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОТЕНЦІАЛ КРИПТОВАЛЮТИ